

Jaarverslag

2021

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Inhoudsopgave

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

TINL missie	4
Van de voorzitter	6
Gezamenlijke resultaten 2021	8
Highlights 2021	14
<i>Ondernemers aan het woord</i>	20
TINL partners aan het woord	22
<i>Ondernemers aan het woord</i>	34
Kracht van de regio	36
Trade Relations Programma	44
Publiek-private samenwerking	50
Contact	54

Omslagfoto: Walvisch – NS UP Cycle I&W beeldbank RVO
Foto pagina 3: Luchtsingel Rotterdam Partners

TINL missie

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Trade and Innovate NL (TINL) helpt ondernemers in Nederland bij het internationaal ondernemen. Dit doen we door samen te werken op het niveau van Rijk, regio, provincie en steden. Samen zetten we onze netwerken, kennis en expertise in om ondernemers te helpen en het totale bereik in Nederland te vergroten. Zo creëren we toegevoegde waarde voor Nederland.

Het netwerk

Trade and Innovate NL bestaat uit de volgende publieke partners: Amsterdam Trade & Innovate, Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM), Brainport Development, Horizon Flevoland, Impuls Zeeland, InnovationQuarter, LIOF, NOM, Oost NL, Rotterdam Partners, ROM Utrecht Region en Rijksdienst van Ondernemend Nederland (RVO). De spreiding van onze partners laat zien dat het TINL netwerk een landsdekkend netwerk is.

De focusgebieden

De samenwerking spitst zich (momenteel) toe op de landen Duitsland, Verenigde Staten, China en het thema Smart Cities. Op deze landen stemmen TINL

partners activiteiten gezamenlijk af en ontwikkelen meerjarige programmering om ondernemers ook op de lange termijn strategisch te ondersteunen.

Het secretariaat

RVO voert het secretariaat van Trade and Innovate NL. Een klein team bewaakt de voortgang en samenwerkingsafspraken. Het secretariaat zorgt er voor dat iedereen binnen het netwerk elkaar kent en goed weet te vinden en initieert kennisdelingsevents om optimaal van elkaar te kunnen leren. Ook bewaakt ze de planning van alle werkgroepen, coördineert jaarverslagen, Trade Relations Programma, klanttevredenheidsonderzoeken, communicatie, strategie en ontwikkeling binnen Trade and Innovate NL.

Van de voorzitter

Het Trade and Innovate NL netwerk heeft net als de Nederlandse ondernemers een uitdagend jaar achter de rug. Voor veel internationaal opererende ondernemers bleef Corona uitdagingen met zich meebrengen. Bijvoorbeeld door veranderingen in de productieketen, het lastiger kunnen leggen van nieuwe contacten en het onderhouden van bestaande relaties. Gelukkig denken ondernemers én wij in nieuwe kansen. Eén op de drie ondernemers ging hiermee actief aan de slag.

Als netwerk ondersteunden we dit door sinds 2021 meer dan 1.450 individuele accountgesprekken met Nederlandse mkb-bedrijven te voeren waaruit gemiddeld 2,3 opvolgende activiteit per gesprek kwam. We bereikten 4.500 bedrijven via o.a. digitale events, programma's, missies en subsidies, wat we meer dan 200 keer gezamenlijk vormgaven dit jaar. Dit deden we door de inzet van bestaande en nieuw ontwikkelde vormen van digitale en fysieke dienstverlening, waardoor in totaal ons bereik fors toenam. Mooie voorbeelden hiervan zijn de nieuwe E-learning's en de Export Accelerator-programma's die we dit jaar vormgaven.

Met trots laten we dan ook de bereikte resultaten zien én enkele voorbeelden van ondernemers die we dit jaar hebben ondersteund.

Voor ons is het daarmee een jaar van nieuwe kansen, uitdagingen én veranderingen geweest. Kansen; omdat we actief met ondernemers hebben ingespeeld op kansen in nieuwe markten en nieuwe sectoren van digitaal tot fietsenverkoop. Uitdagingen; omdat we door de grote toename in de vraag van ondernemers naar onze dienstverlening tegen onze budgettaire grenzen aanliepen. Tot slot veranderingen; omdat we op een andere manier

ondernemers hebben benaderd, van keukentafel gesprekken tot digitale vormen van dienstverlening.

Ondernemers weten ons steeds beter te vinden en doen een beroep op onze ondersteuning. Individueel en collectief hebben we ons ervoor ingezet om al die ondernemers te ondersteunen, door onderling en met onze opdrachtgevers en private partners maximaal de samenwerking te zoeken. We hebben verder geïnvesteerd in één loket beleving om zo meer ondernemers te helpen, onafhankelijk bij welke partner die ondernemer aanklopt. Het Trade Relations Programma heeft ons daarnaast extra mogelijkheden gegeven om op te halen waar ondernemers behoefte aan hebben op gebied van handelsbevordering. Een continuering van het programma zou een absolute meerwaarde zijn, hetgeen ook door alle partners wordt onderschreven.

Als netwerk ontwikkelen we ons steeds verder en ook komend jaar bouwen we actief verder aan goede afgestemde programma's, events, missies en onze

gezamenlijke dienstverlening voor Nederlandse mkb-bedrijven. Ook in 2022 blijven we daarmee een vertrouwde partner die ondernemers ondersteunt bij het realiseren van hun internationale ambities.

Op deze manier werken we samen aan een sterker Nederland in de wereld.

Namens alle partners,

Annette Wijering,
Voorzitter Trade and Innovate NL

Gezamenlijke resultaten 2021

gezamenlijke
activiteiten
238

deelnemers
4653

webinars
89

publiek-private
activiteiten
38%

trade relations
gesprekken
644
(2021)

digitale
missies
23

TINL partners / collega's
12 / 117

tradeandinnovate.nl
bezoekers
3373
(2021)

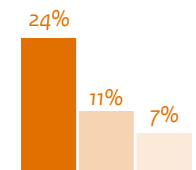

kennisdelingsevents
4

Gezamenlijke resultaten 2021

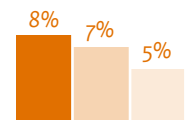

Gezamenlijke resultaten 2021

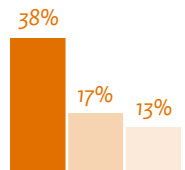
Top-3 doellanden

1. Duitsland
2. China
3. Verenigde Staten

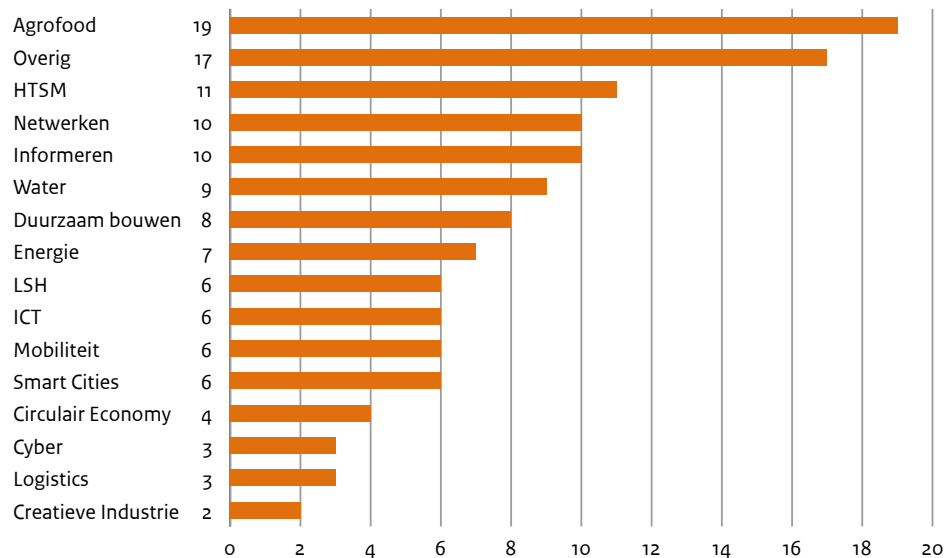
Top-3 sectoren

1. Agrofood
2. Overig
3. HTSM

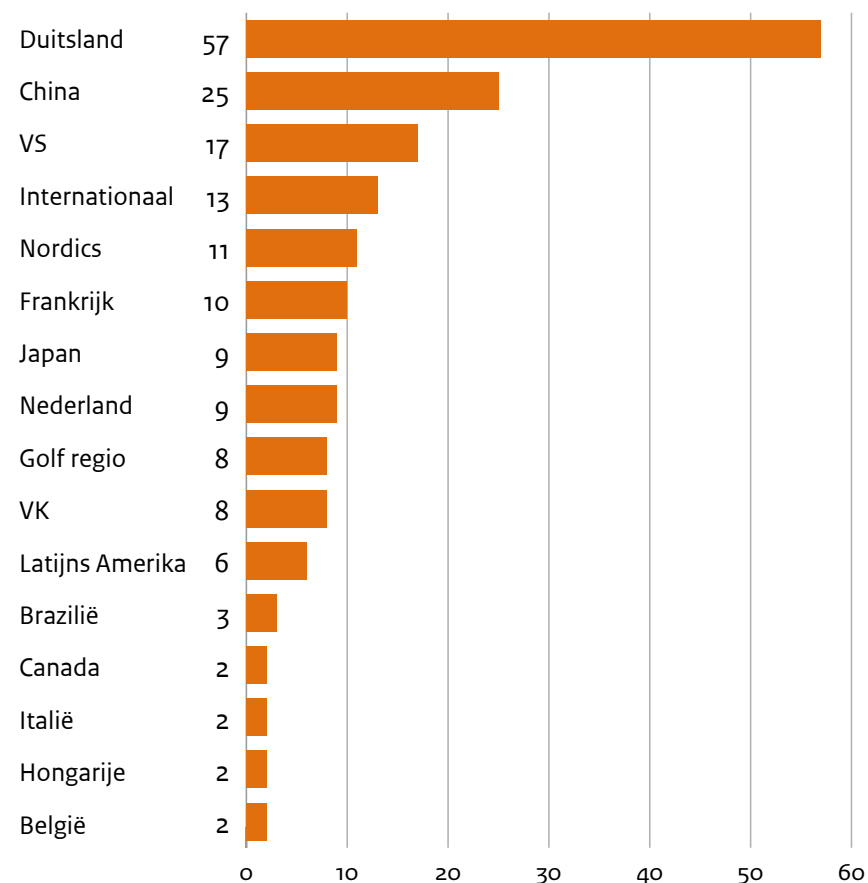

Top-3 type evenement

1. Missie digitaal
2. Webinar
3. Netwerkevent

Criterion: vastgelegd in Achilles en gemeld als TINL activiteit

Criterion: vastgelegd in Achilles en gemeld als TINL activiteit

Highlights 2021

Het jaar 2021 stond in teken van flexibiliteit, uitdagingen en kansen. Waar we nog steeds midden in de wereldwijde corona-pandemie zaten, hebben we als netwerk geschakeld tussen fysieke en digitale events, missies en programma's zoals het Export Accelerator Programma. Dit vergde flexibiliteit van ons als netwerk en ook van ondernemers.

Events en missies

Flexibiliteit, creativiteit en samenwerking waren de kernwoorden van het Trade and Innovate NL (TINL) netwerk voor de organisatie van events en missies voor ondernemers in 2021. Bij voorkeur vond alles online plaats alleen wanneer de COVID maatregelen het toelieten werden deze events en handelsmissies alsnog omgezet naar fysieke. Digitale events werden professioneler en bij fysieke events keken we goed naar welke digitale voorbereidingen er vooraf al plaats konden vinden. Met als resultaat dat het aanbod beter op elkaar aansloot. De volgende events lichten we graag uit:

Automotive Duisland

Begin november organiseerde de BOM en RAI Automotive NL een ondernemersreis naar het automotive cluster in en rond Stuttgart. Het thema betrof innovatieve toepassingen van lichtgewicht materialen en composieten in de automobiellindustrie van de toekomst.

Het programma bestond uit deelname aan de Technologietag Leichtbau Baden-Württemberg, bedrijfsbezoeken aan Mercedes-Benz en Niek Composites, een Nederland-Duitsland netwerkdiner op uitnodiging van NBSO Stuttgart en deelname aan de e-Mobil BW Suppliers Day. De reis leverde deelnemers interessante vervolgafspraken. Met de Duitse clusterorganisaties is overeen gekomen om in 2022 een tegenbezoek aan het lichtgewicht materialen cluster in Brabant te organiseren.

Digitale China Business Week

Ongeveer 500 ondernemers, kennisinstellingen, bracheorganisaties en lokale overheden namen deel aan de digitale China Business Week in september. Dit werd georganiseerd door de TINL partners en het postennetwerk in China. Deelnemers bezochten plenaire verdiepingssessies en kleinere interactieve expertsessies over de laatste economische ontwikkelingen, uitdagingen en kansen op de Chinese

Automotive Duitsland - foto BOM

markt. Diverse sessies gingen specifiek in op de kansen in de sectoren smart & green shipping, automotive, waterstof, tuinbouw, voedselverwerkingsmachines en het voorkomen van voedselverspilling. Brainport Development Eindhoven en de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) lichtten vanuit de studio toe hoe zij ondernemers kunnen ondersteunen bij hun positionering in China. Ondernemers deelden ervaringen en legden waardevolle contacten. Daarnaast was er ook aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, politieke gevoeligheden en IP risico's.

IAA Mobilty in München

Een bedrijven- en ambtelijke delegatie bracht in september 2021 een bezoek aan de grootste mobiliteitsbeurs ter wereld, de IAA in München. Deze missie werd geleid door Wethouder Eelco Eerenberg (Utrecht) en is een mooi voorbeeld van publiek private samenwerking. Diverse TINL partners, de gemeente Utrecht, het postennetwerk Duitsland en diverse private partijen organiseerden deze missie. Dit resulteerde in het verkrijgen van veel draagvlak voor een duurzame mobiliteitspropositie van de Utrechtse Regio in München en Zuid-Duitsland. Deze missie creëerde nieuwe kansen die

Highlights 2021

bijdragen aan duurzaam en Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen.

Digitale Business Week Noord-Amerika
Middenin de coronacrisis, april 2021, zorgden topsprekers uit het bedrijfsleven, de wetenschap en de overheid voor de online Business Week Noord-Amerika. Succesvol zakendoen met de Verenigde Staten, Canada en Mexico stond centraal. De focus lag op de sectoren life science & health, tech, plant proteïne, waterstof, automotive en circulaire economie & sustainable cities. De Business Week bood inzicht in de laatste stand van zaken in de Amerikaanse, Canadese en Mexicaanse markten en bracht deelnemers via interactieve sessies en een-op-een gesprekken direct in contact met de Nederlandse vertegenwoordigers in deze landen. Meer dan 130 bedrijven werden, naast consultants, kennisinstellingen en (semi-) overheidsinstanties, verder geholpen tijdens deze editie.

Smart solutions for sustainable cities
Van 14 t/m 18 november reisde een Nederlandse delegatie van 100 personen af met de Smart City-missie naar de Smart City World Expo Congress in Barcelona. De missie stond in het teken van slimme oplossingen die de klimaat-

neutrale stad bevorderen. Een Nederlands paviljoen op de Expo geprogrammeerd door onder andere de TINL partners (Amsterdam Trade & Innovate, InnovationQuarter, Brainport Development Eindhoven, ROM Utrecht Region en RVO) en enkele andere organisaties richtte zich op de thema's duurzame bouw & energie, digitale infrastructuur en slimme en groene mobiliteit.

Dienstverlening

Waar RVO in 2020 door middel van het zogenaamde impulsprogramma haar dienstverlening versneld aanpaste en digitaliseerde om ondernemers ook tijdens de corona-pandemie goed te kunnen ondersteunen, is hier in 2021 een vervolg op gekomen. RVO zorgde voor actuele landeninformatie en samen met TINL partners zijn er een groot aantal marktkansenrapporten opgesteld en beschikbaar gesteld aan bedrijven. Daarnaast bood RVO ook diverse subsidies en ondersteuning aan via onder andere de subsidieregeling voor demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en investeringsvoorbereidingsprojecten (DHI) en de regeling Starters International Business (SIB), waar TINL partners ook naar hebben doorverwezen.

Agrofood cluster LIOF

Export Accelerator Program

In 2021 bood de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) samen met andere TINL partners het inmiddels landelijke Export Accelerator Program aan. Dit programma helpt om gestructureerd toe te werken naar een positieve cashflow uit het buitenland en ontwikkeld voor ondernemingen die overwegen internationaal actief te worden en groei op buitenlandse markten willen realiseren. Het programma bestaat uit diverse sessies en praktijk-opdrachten en wordt ook in 2022 weer aangeboden.

Globaliser Internationaliseringsprogramma

Diverse TINL partners zoals Amsterdam Trade & Innovate, Rotterdam Partners en InnovationQuarter organiseerden de Globaliser Internationaliseringsprogramma's. Tijdens dit programma leerden scale-ups meer over het kiezen van een gevalideerde doelmarkt, internationale strategie en opstellen van een financieel plan om succesvol internationaal op te schalen. Speciaal georganiseerd voor bedrijven in onder andere sustainable urban development, smart health, cybersecurity, agritech en smart industry.

Highlights 2021

TINL- secretariaat

Trade Relations Programma

In 2021 begon het 2e jaar van het Trade Relations Programma van Trade and Innovate NL. TINL partners spraken met bedrijven uit hun regio over de mogelijkheden voor ondersteuning bij internationalisering én om signalen van ondernemers op te halen over waar zij tijdens hun internationale klantreis het meest mee geholpen zijn. Naast de gesprekken met nieuwe bedrijven, vonden bedrijven uit het 1e jaar wederom onze TINL partners voor verdere opvolging. In 2021 spraken we bedrijven waaruit gemiddeld 2,3 opvolgende activiteiten per gesprek uit

voorkwam. Uit het klanttevredenheids-onderzoek van eind 2021 bleek dat bijna alle bedrijven dit contact als positief hebben ervaren. Deze gesprekken werden gezien als een goede bron van contacten, ideeën en informatie en door bijna zestig procent van de bedrijven heeft dit geleid tot andere inzichten of acties. Daarom is het ook zeer goed nieuws dat we in 2022 dit programma kunnen voortzetten. Verderop staat een uitgebreider verslag van het verloop van het Trade Relations Programma 2021.

Brexit Adjustment Reserve

In 2021 werkte RVO voorstellen uit waarmee de Nederlandse overheid gebruikmakend van middelen uit de Brexit Adjustment Reserve (BAR) van de Europese Commissie de gevolgen van de Brexit kan dempen. Onder andere werd een programma uitgewerkt waarmee Nederlandse mkb-bedrijven die verliezen hebben geleden door de Brexit ondersteund worden bij het verkennen van nieuwe marktkansen en positioneringstrategie elders in Europa. In 2022 gaat RVO, voor een groot deel gezamenlijk met de andere TINL partners, uitvoering geven aan diverse programma's onder de BAR.

Trade and Innovate NL Academy

Voor de ontwikkeling van ons publiek samenwerkingsnetwerk is het belangrijk dat de TINL partners van elkaar leren. De uitwisseling van elkaars ervaringen, programma's, aanpak, kennis en expertise versterkt het samenwerkingsverband en ondersteunt bedrijven beter bij hun klantreis. Waar in 2020 de meeste sessies digitaal plaatsvonden, hebben we in 2021 afgewisseld tussen digitale en fysieke bijeenkomsten waar mogelijk. Behandeld werden kennisdeling over elkaars instrumentarium, trainingen over goede registratie van onze diensten en activiteiten, gespreks-trainingen voor accountmanagement ten behoeve van het Trade Relations Programma en een IMVO training. Naast kennis opdoen over professionalisering van de TINL dienstverlening was dit een uitstekend moment om de TINL collega's te leren kennen en van elkaar te leren. Het goed weten te vinden van elkaar en elkaars dienstverlening is met zo'n groot netwerk erg belangrijk. Het TINL netwerkboek helpt hierbij doordat alle partners met alle medewerkers betrokken bij Trade and Innovate NL hier met sector- en/of landenspecialisatie, naam, foto en contactgegevens in staan.

Publiek-private samenwerking

Naast de goede onderlinge publieke samenwerking werken we als Trade and Innovate NL ook samen met (regionale-) private partijen. Nationaal werken we met NLinBusiness en NLWorks gezamenlijk aan een optimale klantreis voor ondernemers, meerjarig programmeren op kansrijke markt-themacombinaties en de ontwikkeling van business proposities. Een voorbeeld is de getekende samenwerkingsovereenkomst tussen NLinBusiness en Trade and Innovate NL om de digitale klantreis van ondernemers overzichtelijker te maken. Verderop in dit jaarverslag schrijven we hier meer over onder de kop 'publiek-private samenwerking'. Regionaal worden er waar mogelijk events samen opgezet, kennis uitgewisseld en doorverwezen naar elkaars netwerk en dienstverlening.

Communicatie

Trade and Innovate NL voerde 2 media-campagnes uit, waarbij het jaarverslag 2020 en de bevindingen en resultaten van het Trade Relations Programma 2020 zijn gedeeld met bedrijven, stakeholders, samenwerkingspartners en overige geïnteresseerden. Via de TINL website en LinkedIn pagina blijft u op de hoogte van alle ontwikkelingen. Meer weten? Volg ons dan op LinkedIn.

Ondernemers aan het woord

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

KV-Techniek

KV-Techniek biedt automatiseringsoplossingen door middel van industriële robots. Deze automatisering zorgt voor kostenbesparing en het vergroten van de productiviteit en continuïteit. Daarnaast worden de kwaliteit van het product, de hygiëne en veiligheid binnen een bedrijf beter gewaarborgd. KV-Techniek is al geruime tijd internationaal actief. De Brexit bracht vragen en uitdagingen mee, maar ook kansen. Samen met KV-Techniek heeft Impuls Zeeland de gevolgen van de Brexit in beeld gebracht, advies en hulp geboden.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Nedstack

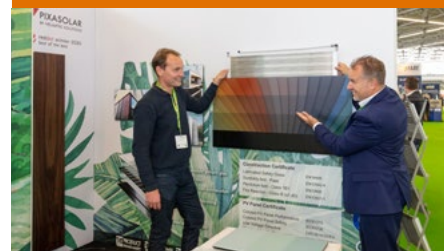

Nedstack is een toonaangevende speler in de PEM-brandstofcelindustrie, met een strategische focus en een trackrecord in het missiekritieke domein. Nedstack maakt de waterstofeconomie mogelijk door PEM-brandstofceloplossingen te ontwikkelen, realiseren, verifiëren, toepassen en onderhouden. De ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen zorgt voor toenemende beschikbaarheid van waterstof, waardoor het in de toekomst een algemeen beschikbare grondstof zal worden. Nedstack neemt een rol in het elektrificeren van groene waterstof in verschillende toepassingen. Oost NL ondersteunde Nedstack op verschillende manieren in haar internationale ambities. Zo namen ze deel aan een handelsmissie naar China in 2019, zijn ze ondersteund met een Groeiversneller Export voucher die vanuit de provincie Gelderland wordt toegekend en doorliepen ze een SIB traject bij RVO.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

AFS Solar

Zonnepanelen (PV) systemen die elektriciteit opwekken zijn inmiddels gemeengoed. Sinds enkele jaren is het mogelijk naast elektriciteit ook warmte op te wekken met een geïntegreerde warmtecollector. AFS Solar heeft in de afgelopen jaren een kosten efficiënte systeemoplossing ontwikkeld, de combisolar. Hiermee is het mogelijk complete gevelsystemen elektriciteit en warmte te laten produceren met een intelligente systeemoplossing voor het energiemanagerment van het gebouw. **AFS Solar** uit Roden heeft door het Trade Relations en Smart Industry Programma ondersteuning gehad over markt benaderen en toegang tot contact met potentiële partners en deskundigen. Rik Boon: "Voor ons is samenwerken cruciaal, daarom presenteren wij de combisolar ook samen met Pixasolar. Zij leveren PV systemen en onze combisolar sluit hierop aan."

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Desolenator

Desolenator is gespecialiseerd in waterzuivering en -ontzilting op basis van solar energie. Hiermee maakt Desolenator (drink) water beschikbaar in gebieden waarin dit op conventionele manieren niet altijd mogelijk is. Het bedrijf draagt hiermee bij aan onder andere de energietransitie, behoud van oceanen en veerkracht van gemeenschappen. LIOF staat in nauw contact met Desolenator. Vanuit Trade Development is de link gelegd met het DeserTech project in Israël, waar Desolenator zich in 2022 zal gaan presenteren om bij te dragen aan het tegengaan van de verwoestijning.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

TINL partners aan het woord

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Ondanks de uitdagingen die COVID-19 ook in 2021 met zich meebracht werd een blijvend hoog bereik gerealiseerd van 2,2 miljoen unieke paginaweergaven op de site van rvo.nl/internationaal-ondernemen naast een grote vraag naar de RVO dienstverlening.

Door inreisbeperkingen bleven veel landen gedurende grote delen van het jaar nog onbereikbaar en verleende RVO veel van haar diensten digitaal. Dit was terug te zien in de programmering met veelzijdig digitaal aanbod van ruim 120 activiteiten in de vorm van webinars, digitale handelsmissies en grote digitale evenementen zoals de China Business Week.

Bij het programmeren en organiseren van veel activiteiten werkte RVO nauw samen met TINL-collega's, zoals met InnovationQuarter bij de activiteiten rondom duurzaam gebouwde omgeving in Boston en met Oost NL, de WUR en NLWorks op het alternatieve proteïne-traject.

Binnen de meerjarenprogrammering van RVO voor prioritaire markten werden vanaf Q3 fysieke activiteiten voor een deel weer mogelijk. Vooral binnen Europa organiseerden we in tweede helft van 2021 fysieke missies naar onder andere Polen (offshore wind), België (circulaire economie) en Hongarije (duurzame mobiliteit). Voor landen waar digitaal de norm bleef, werd ingezet op digitale activiteiten zoals digitale matchmaking-evenementen voor Mexico, Japan en Zuid-Korea.

Ook zette RVO extra in op transitie-opgaven, met verkennende trajecten in bijvoorbeeld watertechnologie, duurzame mobiliteit, energie/waterstof en circulaire economie. Tot slot is er in 2021 meer nadruk gelegd op het informeren van bedrijven - naast kansen - over de mogelijke risico's en uitdagingen in het kader van economische veiligheid en weerbaarheid, IMVO en de effecten van verschuivende geopolitieke verhoudingen.

amsterdam
TRADE&INNOVATE

Amsterdam Trade & Innovate ondersteunt bedrijven uit Metropoolregio Amsterdam bij internationaliseren. Onze focus ligt daarbij op innovatieve oplossingen voor stedelijke en maatschappelijke uitdagingen op de volgende thema's: slimme en groene mobiliteit, voedseltransitie, energietransitie, duurzame mode, duurzame en circulaire bouw, smart health, technology for good.

In 2021 richtten de activiteiten zich vooral op nabije markten, waar veel vraag naar was. AT&I zet in op een combinatie van (digitale) voorbereiden-de events zoals een rondetafel of missie, gevolgd door een fysieke missie. Een

voorbeeld is het project met Berlijn Von A nach B: een aantal urban mobility bedrijven pitchten hun producten bij het urban mobility testfield in de Berlijnse wijk Charlottenburg-Wilmersdorf. In september reisde een Urban Farming bedrijfsdelegatie - na een digitale rondetafel - naar Parijs om te netwerken en voor kennisuitwisseling over rooftop-farming en andere stadslandbouwprojecten. In oktober reisde de wethouder Economische Zaken naar München om daar op verzoek van de creatieve sector een Letter of Intent te ondertekenen met München om de onderlinge handel en kennisuitwisseling te versterken door het starten van diverse fieldlabs. De smart health sector bezocht beurzen, zoals de Medica medtechbeurs in Düsseldorf en een deep tech beurs in Parijs.

TINL partners aan het woord

Brabant is de bakermat van slimme innovaties en snel groeiende bedrijven. Stevig geworteld in de traditie van Philips, maar met hedendaagse iconen als ASML, NXP, Philips, Organon en Cosun. Door deze wereldwijd toonaangevende maak- en kennis-economie kent de regio een bovengemiddelde groei in Nederland. Brabant is een broeiuw van innovatieve ecosystemen in High Tech, Life Sciences & Health, Agrifood en Data Science. Sinds een aantal jaren begeleidt de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) ook Brabantse bedrijven naar nieuwe markten met een focus op China (regio Jiangsu), Israël, Verenigde Staten (Midwest & Texas) en Zuid-Duitsland

(regio's Baden Württemberg en Beieren). In deze regio's beschikken we over een goed ontwikkeld netwerk en lokale vertegenwoordiging.

In 2021 zijn we verder gegaan in de innovatieve ecosystemen met individuele bedrijfsbegeleiding en met groepen van bedrijven op unieke product/markt-combinaties. Een aantal mooie voorbeelden hierin zijn Agrifood en Hightech op China, Mobiliteit op Duitsland en Medtech op de US.

In Nederland bundelen we onze krachten samen met andere ROM's onder de TINL vlag. Landelijk organiseren meer webinars, ondernemersreizen en door ons zelf ontwikkelde programma's zoals het Export Accelerator Program.

Brainport Development Eindhoven is de economische groeimotor voor Nederland en een vliegwiel voor welvaart en welzijn in de regio. Brainport is heel goed in het koppelen van kennis aan de industrie en het creëren van verdienvermogen met maatschappelijke 'winst'. Brainport Eindhoven beschouwen we meer als een 'innovatie-ecosysteem' dan een regio. Samenwerking en gezamenlijke focus definieert ons ecosysteem. Deze focus is te zien in de Brainport Agenda en vormt de leidraad voor onze strategie, ook internationaal. Centraal staat het vergroten van de regionale innovatiekracht op de thema's energie, mobiliteit, gezondheid, security en voedsel door

- 1) te investeren in sleuteltechnologieën
- 2) het ondersteunen van startups, scale-ups en het mkb om te groeien en
- 3) het opleiden en aantrekken van goed gekwalificeerd talent. Innovatie en economische groei in Brainport zijn sterk internationaal bepaald. Op het internationale speelveld maken we verbinding met innovatiehubs wereldwijd om de innovatiemotor van voldoende 'brandstof' te voorzien in de vorm van (wetenschappelijke) kennis en talent en relevante bedrijven. Daarnaast vormen nieuwe toepassingen in agrifood, batterij-technologie, medtech, AM, AI en fotonica de basis van toekomstige verdien capaciteit op internationale markten. Daarom zoeken we aansluiting bij internationale afzetmarkten om slimme oplossingen zoals waterstofauto's, hoogwaardige batterijen of innovatieve lichttechnologieën op de markt te brengen. Brainport heeft partners (nodig) om internationaal concurrerend te blijven. Daarmee werken we samen in Europese, landelijke en regionale programma's op sleuteltechnologieën, talent, (internationale) marktontwikkeling en innovatiesamenwerking op de genoemde thema's. Die partners vinden we zowel nationaal, in TINL, als in Europa en wereldwijd via de sterke publieke en private relaties die Brainport onderhoudt.

TINL partners aan het woord

HORIZON » RIJME VOOR
ONDERNEMERS
IN FLEVOLAND

Horizon is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Flevoland. Wij zetten ons in om ondernemers te laten groeien en tegelijkertijd maatschappelijke opgaven te realiseren. Horizon Flevoland ondersteunt het mkb op drie manieren: we bevorderen innovatie, investeren in groeiende bedrijven en stimuleren internationaal zakendoen. Wij ondersteunen o.a. Flevolandse bedrijven met exporteren. Bij alles wat we doen, willen we een bijdrage leveren aan duurzame economische groei en een uniek en aantrekkelijk ondernemings- en vestigingsklimaat.

In het jaar 2021 hebben wij met meer dan 400 bedrijven contacten gehad over hun internationaliseringsstrategie en bedrijven, van micro- tot multinational, geholpen met deskundige advies, doorverwijzingen naar nationale of internationale experts en zelfs matchmaking gerealiseerd met nieuwe potentiële partners als resultaat. Een reeks roundtables en seminars heeft onze ondernemers van meer kennis over hun kansen in verschillende markten voorzien en bijna 100 Flevolandse ondernemingen namen deel aan missies of evenementen van andere TINL partners, waarmee hun eigen netwerk en kennis is vergroot.

Impuls
Zeeland

Zeeland is dé ultieme provincie om te floreren op het gebied van energie, circulaire economie, agrifood, agritech, logistiek en vrije tijd. Kansen liggen er voor het oprapen, maar af en toe heb je als ondernemer een impuls nodig. Impuls Zeeland is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Zeeland en helpt ondernemers met financiering, groei, vestigen en hun internationale ambities.

Dankzij haar centrale ligging tussen de havens van Rotterdam en Antwerpen én met haar eigen haven North Sea Port, is Zeeland uitermate geschikt voor

internationaal actieve bedrijven. Het is dus niet zo gek dat Zeeuwse bedrijven het goed doen op het gebied van export, met name in de sectoren agrifood, agritech, maritiem en chemie.

De kennis, ervaring en laagdrempeligheid van het Trade and Innovate NL netwerk maakt dat er snel geschakeld en samengewerkt wordt tussen de verschillende partners. Dit uitte zich onder meer in het goed bekeken post-Brexit webinar in samenwerking met Horizon Flevoland en Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord. Maar ook de Duitse taal- en cultuurtraining in samenwerking met de Duits-Nederlandse Handelskamer is een mooi voorbeeld van de impuls die wij geven aan de Zeeuwse ondernemer.

Benieuwd naar verhalen van Zeeuwse ondernemers? Scan de QR-code.

TINL partners aan het woord

InnovationQuarter heeft als regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland ook in 2021 het innovatieve bedrijfsleven ondersteund bij hun internationale expansie. InnovationQuarter richt zich op vijf focussectoren; cybersecurity, energie, circulair, hightech en horticultuur/agritech.

Wij ondersteunen de internationale ambities van de bedrijven in onze regio in alle fases van het internationaliseringsproces. Zo bieden wij internationaliseringsprogramma's en introducties in ons netwerk, ook organiseren wij missies, beursbezoeken en webinars voor de verkenning van nieuwe markten. Waar

mogelijk ondersteunen wij bedrijven in de sectoren in meerjarige programma's. Denk hierbij aan programma's voor bedrijven in cybersecurity naar de Verenigde Staten en Duitsland, voor bedrijven in horticultuur naar de Golf-regio en India. Dit doen we steeds vaker onder de vlag van het PIB – Partners for International Business – programma van RVO, waarbij er met een consortium van bedrijven gezamenlijk een nieuwe markt bewerkt wordt.

Dit jaar zijn diverse missies online uitgevoerd, zoals een rondetafelserie op het gebied van sustainable building en energy systems gefocust op de Nordics, een digitale handelsmissie Deep Energy Retrofitting naar Boston en een AI-missie naar België. In het najaar heeft een fysieke missie naar Duitsland plaatsgevonden voor cybersecurity bedrijven, waar onder andere de IT-SA is bezocht.

Voor bedrijven in horticultuur boden missies naar Saudi-Arabië en de World Expo in Dubai de mogelijkheid om zich te presenteren, nieuwe partners of klanten te ontmoeten en om inspiratie op te doen. Daarnaast hebben we met de TINL partners gewerkt aan diverse Globaliseringsprogramma's, het International Readiness Programma en het Export Accelerator programma.

LIOF

De Limburgse regionale ontwikkelingsmaatschappij LIOF focuste zich dit jaar voor het eerst niet op topsectoren maar op de maatschappelijke transitie. Hierbij was er specifiek aandacht voor de transitie circulariteit, energie, digitalisering en gezondheid. Dit zijn transitie die ook voor de vier Brightlands Campussen in de provincie van groot belang zijn. De in 2020 gestarte Food for thought campagne kreeg in 2021 een passend en sluitend vervolg richting buitenkantoren om de propositie van het Limburgse eco-systeem nog duidelijker voor het voetlicht te brengen. Met Euregionale en TINL partners zijn missies en activiteiten opgezet op het gebied van e-health

(gezondheid), fresh logistics (veilige en gezonde voeding), agritech en agrifood (gezondheid en digitalisering). Dit heeft geleid tot nieuwe contacten en inzichten in de uitdagingen rondom maatschappelijke transitie in het buitenland. Ook worden Limburgse ondernemers verbonden aan de handelskansen die dit met zich meebrengt, om zo een impact te kunnen maken over de grenzen heen met Nederlandse bedrijvigheid en innovatie. Intern is de samenwerking vergroot met de collega's van Invest, waarbij gezamenlijke (hybride) events werden georganiseerd, enerzijds ter promotie van de regio Limburg als vestigingslocatie, anderzijds werd hier podium geboden aan Limburgse ondernemers om hun business te promoten richting nieuwe markten en potentiële buitenlandse handelspartners. Met de vele digitale events was het een uitdaging om concrete matchmakings te realiseren. Tot slot heeft ook in 2021 het TR programma haar toegevoegde waarde voor Trade Development opnieuw bewezen, we kijken uit naar continuering in 2022.

TINL partners aan het woord

NOM

De investerings- en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland stelt als doel om de economie in Noord-Nederland te versterken. Dat doet de NOM door te investeren in bedrijven en matches te maken met andere ondernemers die kunnen helpen met het uitvoeren van ideeën. Daarnaast zet de NOM zich in om Noord-Nederland op de kaart te zetten als interessante plek om te vestigen voor binnen- en buitenlandse bedrijven. Tot slot helpt de NOM innovatieve startups en mkb'ers met groeiambitie om investor ready te worden.

Wij hebben in 2021 vooral geïnvesteerd in het spreken van onze ondernemers. De bedrijven die we hebben gesproken bieden werkgelegenheid aan 2100 personen met een jaarlijkse export van ongeveer 370 miljoen euro. Bedrijven hebben voornamelijk baat gehad bij de nieuwe contacten die ze via ons hebben opgedaan voor regionale, nationale of internationale (overheids-) ondersteuning.

De Trade Relations activiteiten vanuit de NOM zijn geïntegreerd in het regionale ondernemersprogramma IkbenDrents-Ondernemer (IBDO). Op deze wijze worden ook financieringsbehoeftes of innovaties vroegtijdig gesignaleerd en geadresseerd bij de juiste specialisten van IBDO en NOM. Deze proactieve signaleringsfunctie bevordert de (versnelde) groei van internationaal actieve bedrijven en biedt een bijdrage aan de regionale én nationale economie.

Oost NL is de ontwikkelingsmaatschappij van Gelderland en Overijssel. Vanuit een heldere maatschappelijke missie helpt Oost NL ondernemers in Oost-Nederland innovaties te ontwikkelen voor een duurzame samenleving. We laten ondernemers innoveren, investeren en internationaliseren. Oost NL ondersteunt innovatieve ondernemers uit Oost-Nederland bij het vinden van partners en klanten in het buitenland. Door het bieden van een netwerk in Nederland én het buitenland brengen wij bedrijven in contact met nieuwe internationale partners, klanten en leveranciers.

Een voorbeeld van een internationaal evenement georganiseerd door Oost NL, is het bezoeken van de ANUGA in Keulen, de grootste foodbeurs ter wereld. Een geslaagd beursbezoek met waardevolle ontmoetingen en inspirerende producten. Naast de ANUGA stond een bezoek aan de Duitse 'product-testsupermarkt' gozmarket op het programma, een echte supermarkt waar je nieuwe producten en producten die in andere landen al succesvol zijn, in de schappen liggen. Een mooie kans voor (Oost-)Nederlandse food-ondernemers die hun product op de Duitse markt willen brengen.

TINL partners aan het woord

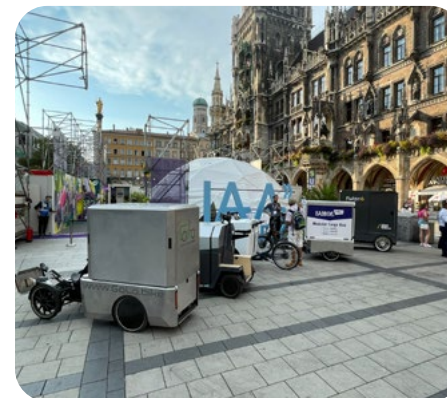
ROTTERDAM PARTNERS

In 2021 zette Rotterdam Partners efficiënte dienstverlening zo goed mogelijk in door het organiseren van verschillende fysieke, hybride en digitale evenementen en missies en Trade Relations gesprekken. In samenwerking met RVO en het ministerie van Buitenlandse Zaken en in het verlengde van de inzet van onze burgemeester Ahmed Aboutaleb als Expo Champion, is een missieprogramma op Expo 2020 Dubai gerealiseerd. Vijftig deelnemende bedrijven aan de missie op de nexus Energy-Water-Food legden contacten met interessante lokale partijen.

Wilbert Lek, directeur Rotterdam Partners: “Door af te reizen naar Dubai hebben we de samenwerking met onze lokale partners kunnen bestendigen. Vooruitgang boeken binnen de nexus Energy-Water-Food is cruciaal voor landen in de Golfregio, maar ook voor Nederland zelf. Onze lokale contacten bieden toegang tot duizenden bedrijven waarmee op dat vlak zaken gedaan kan worden en bedrijven die overwegen zich in de Rotterdamse regio te vestigen.”

Meer lezen? [Klik hier](#)

Naast de Dubai World Expo 2020 organiseerde Rotterdam Partners verschillende webinars en seminars over markten in Azië, Europa en Zuid-Amerika. Daarnaast kijken wij met plezier terug op de verschillende activiteiten die georganiseerd zijn met het TINL netwerk zoals het Globaliser programma.

ROM Utrecht Region

ROM Utrecht Region heeft veel getalenteerde én ontwikkelde bedrijfsclusters: sustainable building, future energy, watermanagement, mobiliteit, de bike community, onderwijstechnologie, fintech, regeneratieve geneeskunde, pandemic readiness, biotech en kankeronderzoek. Drie daarvan verdienen extra aandacht, want zij maken onze regio speciaal. Deze clusters krijgen een ROM-brede aanpak: ondersteuning van fondsen, business development en internationalisering.

1. Earth Valley gaat om duurzame bouw, water, geodata, maar ook (duurzame) mobiliteit en future energy. Een ecosysteem met bedrijven, universiteiten, kennisinstellingen. Onze regio

combineert onderzoek, innovatie, internationale aanbestedingen, talentontwikkeling en onderwijs om vraagstukken als een gezonde leefomgeving, huisvesting, mobiliteit, klimaatadaptatie en energietransitie aan te pakken.

Ruim twintig bedrijven uit de mobiliteit gingen mee op misse naar IAA Munchen in september. Komend jaar zet ROM Utrecht Region verder in op deze sector. Voor sustainable building werken we samen met IQ aan een programmering op The Nordics.

2. Digital Media Valley bevat digitale contentproductie, data-infrastructuur en -distributie, edtech, A.I. waarvoor we o.a. twee edtech webinars (gericht op de Duitse en Singaporese markt) organiseerden.

3. Life Sciences & Health biedt celtechnologie, biotech, regeneratieve geneeskunde, pandemieën- en kankeronderzoek, met bedrijven als Hubrecht Instituut, UMC Utrecht, Genmab, RIVM en de Healthtech Academy. Diverse netwerkevents organiseerden we voor veertig bedrijven tijdens de Medica in Düsseldorf samen met TINL partner Amsterdam Trade & Innovate. In 2022 zetten we structureel op deze sector in.

Ondernemers aan het woord

Orbital Eye

Orbital Eye levert een service voor het monitoren van kritische infrastructuur (bijvoorbeeld olie- en gasleidingen), waarbij voornamelijk gebruik wordt gemaakt van satellietdata. In 2021 heeft Orbital Eye samen met InnovationQuarter het International Readiness Program doorlopen om hun internationale expansie gestructureerd vorm te geven. Er is focus aangebracht in de internationaliseringsstrategie en de uitvoering daarvan. Hierdoor heeft Orbital Eye haar positie zowel binnen als buiten Europa kunnen verstevigen.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

3Dmouthguard

Op 16 tot en met 19 november 2021 organiseerde Brainport Development een gezamenlijke beursdeelname aan de toonaangevende Additive Manufacturing beurs Formnext in Frankfurt voor 6 bedrijven en een aantal partners. Het bedrijf **3Dmouthguard** introduceerde daar hun high-volume productie van maatwerk mondbitjes (voor o.a. sport). De bedrijven hebben de meerwaarde ervaren van de gezamenlijke stand, de professionele uitstraling en de collectieve branding op de beursvloer. Daarnaast hebben ze zich als leidende AM hub kunnen positioneren in een internationale omgeving met grote internationale eindklanten. Naast relevante contacten is ook de onderlinge samenwerking versterkt en zijn er plannen voor gezamenlijke deelname aan Formnext 2022.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Amped

De handelsmissie Urban Farming Amsterdam x Paris naar Parijs bracht ondernemers samen met inspirerende, nieuwe ideeën over stadslandbouw en nieuwe voedseldistributiesystemen waaronder Mark Frederiks, Managing Director bij **Amped**. Dit bedrijf combineert expertise in data, IT, ondernemerschap en netwerken om nieuwe initiatieven in de voedingsindustrie te ondersteunen. Daarnaast werkt Mark voor **Local2Local**, een initiatief voor lokale en regionale voedingsdistributie met ultrakorte toeleveringsketens. Mark: "De missie heeft een hechtere band met de Amsterdamse stakeholders gecreëerd. Daarnaast ontstond er een goed inzicht in kansen rondom het gezamenlijk optrekken in de transitie van de landbouw. Uiteraard bracht het de nodige inspiratie en bovenal nuttige contacten. Er zijn waanzinnig veel kansen om een leidende rol te vervullen in het domein van transitie en stedelijke en regionale voedselsystemen." #AMSPARIS21 #feedingthecity

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Ukje

Tien jaar geleden begon Sifra Geijtenbeek na de geboorte van haar dochter met de verkoop van hoezen voor wipstoeltjes. Inmiddels is **Ukje** uitgegroeid tot hét hoezenwalhalla voor babymeubilair en worden de hoezen door heel Europa en sinds kort ook in de Verenigde Staten verkocht.

Horizon Flevoland heeft de internationale ambities van Ukje o.a. ondersteunt door hen in contact te brengen met andere bedrijven die onlangs in de Verenigde Staten zijn gestart. Daarnaast heeft Ukje ook gebruik gemaakt van de voucher internationaal ondernemen van de Voucherregeling Ondernemerschap Flevoland. "Daar heb ik echt super veel aan gehad. Vanuit Horizon kreeg ik ook veel advies. Er zijn natuurlijk internationaal mensen bij betrokken die ook een netwerk hebben en die helpen mij weer verder. Het is echt fijn om zo eigenlijk samen te werken aan een extra stap", aldus Sifra Geijtenbeek.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

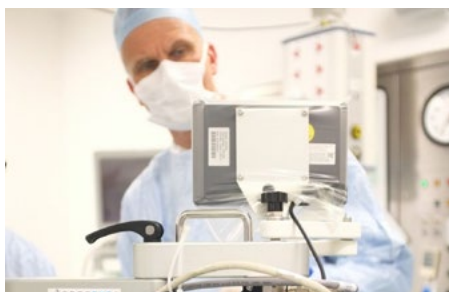
Kracht van de regio

Alle Trade and Innovate NL partners kennen als geen ander 'de kracht van de regio'. Zij kennen de thema's, technologieën en sectoren die in hun regio van belang zijn, koppelen waar nodig expertise en beschikken over een uitgebreid netwerk zoals lokale dienstverleners, kennisinstellingen en het buitenlandse postennetwerk. Door hun intensieve contact met bedrijven weten ze precies wat er in de regio bij bedrijven speelt en welke ondersteuning zij nodig hebben om internationaal te ondernemen. Door onze samenwerking creëren we synergie tussen de nationale en regionale kennis en programmering.

Als samenwerkingsverband van publieke partners met een bewezen staat van dienst in business development, helpen TINL partners elkaar in het bieden van een nog betere dienstverlening voor deze bedrijven.

Regio als basis

Voor veel (mkb) bedrijven is de regio de basis. Het is het vertrekpunt om samenwerking aan te gaan, te investeren, innoveren én internationaal op te schalen. Een veilige en vertrouwde thuishaven. RVO is de trusted partner voor bedrijven op nationaal niveau. TINL partners zijn vanwege hun economische ontwikkelingsopgave uitgegroeid tot regionale trusted partners, die weten én actief op zoek gaan naar wat er in de regio bij bedrijven speelt en welke internationaliseringsstappen zij nodig hebben. Met elkaar bieden TINL partners een optimaal landsdekkend pakket aan dienstverlening voor (mkb) bedrijven. Dit

Cluster Brainport Eindhoven

gaat verder dan inspelen op algemene vragen van bedrijven en het creëren van instrumenten voor handelsbevordering. Het gaat om het daadwerkelijk begrijpen en begeleiden van mkb-bedrijven tijdens hun zoektocht naar internationale

Ondertekening LOI Creative Industry met München - Amsterdam Trade & Innovate

partners die nodig zijn voor hun groeiambities. Het optimaal positioneren van regionale oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen in het buitenland, draagt ook bij aan de positie van Nederland als geheel. Als samenwerkingsverband van publieke partners met een bewezen staat van dienst in business development, helpt Trade and Innovate NL elkaar in het bieden van een nog betere dienstverlening voor deze innovatieve bedrijven.

Regionale ecosystemen en partnerschappen functioneren door innige samenwerkingen tussen verschillende typen organisaties. Internationalisering moet een wezenlijk onderdeel zijn van deze integrale samenwerking tussen Rijk en regio. Trade and Innovate NL is actief in verschillende samenwerkingsverbanden. Op de volgende pagina's geven we voorbeelden van dergelijke unieke ecosystemen.

Kracht van de regio

Amsterdam Trade & Innovate

Succesvolle samenwerking München en Amsterdam gaat met field lab Cities of Things volgende fase in.

Bedrijven die in een groep nieuwe markten betreden, hebben een grotere kans van slagen. In 2021 heeft Amsterdam Trade & Innovate het duurzame bouwsector cluster gefaciliteerd in de activiteiten van dit cluster naar Duitsland. Op 11 oktober 2021 tekenden wethouder Everhardt uit Amsterdam en Referent Baumgärtner uit München in München tijdens de EXPO REAL een Letter of Intent over het vervolg van de samenwerking rondom de creatieve industrie en innovatie in beide steden. De beide bestuurders gaven daarmee tegelijk de aftrap voor het eerste field lab, 'Cities of Things', een programma

waarin nieuwe oplossingen voor stedelijke vraagstukken worden gezocht en getest.

Deze field lab samenwerking is een voortzetting van de Creative Embassy MUC-AMS samenwerking, waarin Nederlandse en Duitse creatieve bedrijven gezamenlijk aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen werken. Creative Holland (het internationaliseringsinitiatief van de topsector Creatieve Industrie) stimuleert hiermee de buitenlandse handelsbevordering. Het doel is om het Nederlandse creatieve mkb een kick start over de grens te bezorgen.

BOM

Brabants smart farming ecosysteem verkent samenwerking met Duitse proeftuinen.

Begin oktober organiseerden trade developers van BOM, Oost NL en LIOF met de landbouwrapad Berlijn een bezoek aan het agrofood ecosysteem in Baden-Württemberg. Het bezoek richtte zich op verkenning naar mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van smart farming tussen Nederlandse en Duitse bedrijven en clusterorganisaties. Reeds drie weken later vond een tegenbezoek aan Nederland plaats!

Op Campus Almkerk in Brabant werd de innovatiekracht van het Brabantse agrofood ecosysteem toegelicht. De BOM verduidelijkte hoe bedrijven, kennisinstellingen, onderwijs en

overheden in triple helix verband innovatie voortstuwen. Mark Koppers, projectmanager Internationalisering Duitsland: "Door het wederzijds verbinden van Brabantse proeftuinen met Duitse Experimentierfelder stimuleren we kennisoverdracht en samenwerking op smart farming gebied. De Brabantse business-gedreven aanpak biedt Duitse bedrijven de kans om innovaties versneld marktrijp te maken. Andersom profiteren Brabantse startups en mkb-bedrijven van de toegang tot Duitse wereldspelers en de omvangrijke Duitse agrofood markt. Beide bezoeken krijgen in 2022 zeker een vervolg!"

Kracht van de regio

Brainport Eindhoven

Brainport MedTech hub maakt internationale sprong.

Brainport Eindhoven is de thuisbasis van talloze medtech pioniers die werken aan het realiseren van smart health solutions wereldwijd. Brainport Development onderneemt als onafhankelijke partij samen met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden, initiatieven die de regio economisch versterken en innovaties versnellen. Specifiek voor medtech ligt de focus op versterking van de positie en het verdienvermogen van het medtech mkb. Uit individuele gesprekken met bedrijven over hun groeiambities kwam naar voren dat zij op zoek zijn naar gestructureerde manieren om hun business internationaal verder te ontwikkelen.

“Door samen op te trekken en beoogde klanten en markten te definiëren zijn we efficiënter bezig en kunnen we de koek voor de hele keten groter maken”, was het signaal van verschillende bedrijven. In 2021 heeft Brainport Development daarom de pilot internationale marktwerking via ‘smart targeting’ gelanceerd. Hierin gaan we acht bedrijven helpen om door samenwerking effectiever te zijn op internationale markten, specifiekere kansen te definiëren en schaalvoordelen te behalen.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

InnovationQuarter

Smart Campus Leerpark is de hotspot voor toegepaste technologische innovatie.

De allereerste campus die digitale en fysieke innovatie echt weet te verbinden. Waar wereldspelers samenwerken met het mkb, scale-ups en kennisinstellingen aan de producten van morgen. Hier komen ambitie, kennis en faciliteiten samen. Het doel van de Campus is om een forse impuls te geven aan de samenwerking tussen bedrijven in en rond Zuid-Holland Zuid door kennis en faciliteiten te delen, samen nieuwe ideeën te ontwikkelen, initiatieven te starten en andere bedrijven aan te trekken die het ecosysteem verder versterken. Hier worden ideeën, producten of processen uitgewerkt en tegelijkertijd

leren mensen deze te gebruiken of toe te passen. Het project ‘OI4 Demonstrator’ is bekroond met de Implementation Award 2021 van de Open Industry 4.0 Alliance. In dit project slaat een groot consortium van internationale partners de handen ineen om een impuls te geven aan het verbeteren van de interoperabiliteit in de industrie (hierbij zijn Krohne, Samson, Pepperl & Fuchs, Weibmuller en UReason betrokken). Het project wordt gerealiseerd rond het Flow Center of Excellence in de Duurzaamheidsfabriek in Dordrecht en wordt ondersteund door InnovationQuarter onder het SMITZH-programma.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Kracht van de regio

LIOF

LIOF

In het noorden van Limburg ligt het Hines Fresh Park: de grootse food hub van Europa.

Midden in een agrarisch gebied dat zich met het aangrenzende Duitse achterland tot de grootste van Europa mag rekenen, vinden de primaire sector, de voedselverwerkers, de verpakkers en de vers logistiek elkaar naadloos. Door decennia aan ontwikkeling op alle aspecten van de agrofood supply chain vinden fruit en groenten, ter waarde van honderden miljoenen euro's per jaar, hun weg naar de eindconsument op een snelle, veilige en efficiënte manier. Hiermee wordt een stevige bijdrage geleverd aan gezonde en veilige voeding. Het unieke ecosysteem, dat bol staat van innovatie, omvat naast grote bedrijvigheid, ook de Brightlands

Campus Greenport Venlo waar onderwijsinstellingen als Fontys, HAS en de Universiteit Maastricht gevestigd zijn. In de triple helix omgeving vinden bedrijven en studenten elkaar op de snijvlakken van agrofood, industrie en logistiek, waarbij (wederom) gezonde en veilige voeding centraal staat. De ontwikkelingen trekken veel aandacht uit alle windstreken. Zo ontvingen we in 2021 bijvoorbeeld delegaties uit Duitsland, België, Verenigde Staten en Saudi-Arabië.

LIOF

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

OostNL

Foodvalley NL – Shaping the future of food together.

Het gebied in de wijde omgeving van Wageningen staat internationaal bekend als Food Valley. Opvallend is de groei van bedrijven die gericht zijn op het ontwikkelen en produceren van voedingsmiddelen op basis van plantaardige eiwitten. In heel Nederland zijn dat zo'n 250 bedrijven. De producten op basis van plantaardige eiwitten vormen een smakelijk en duurzaam alternatief voor vlees, vis, eieren of melk. In de Food Valley regio werken onderzoeksinstituten (waaronder WUR en NIZO) samen met multinationals (waaronder Unilever en Upfield) en met mkb-bedrijven (waaronder Ruitenberg Ingredients en Ojah) in de eiwittransitie.

We zien de export van mkb-bedrijven uit dit cluster toenemen, mede dankzij de support van TINL partners als Oost NL, ROM Utrecht Region en RVO. Maar ook vanwege de toenemende internationale vraag naar hoogwaardige vleesvervangers. En we zien dat het cluster buitenlandse vestigers aantrekt, bijvoorbeeld Beyond Meat en Fuji Oil. Daarmee is Food Valley een zeer dynamisch en internationaal georiënteerd cluster!

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Trade Relations Programma

In het Trade Relations Programma (TRP) bezoeken de 11 regionale Trade and Innovate NL (TINL) partners Nederlandse mkb'ers en startups. Tijdens deze gesprekken wordt er met ondernemers meegedacht over de kansen, behoeften, knelpunten, risico's, invloed van de corona-pandemie bij internationalisering en beschikbare subsidiemogelijkheden voor hun internationale ambities.

Veel ondernemers hebben hun (latente) behoeften niet scherp, deze gesprekken helpen ondernemers om focus aan te brengen. Een verzoek om ondersteuning wordt direct opgepakt door de partner of de ondernemer wordt doorverwezen voor meer ondersteuning naar de juiste private en/of publieke partners, marktpartijen, trainingen zoals het Export Accelerator Program, nationale en regionale handelsevents en missies, subsidieprogramma's en financieringsmogelijkheden. Op deze manier krijgt Trade and Innovate NL een goed beeld van wat er speelt bij ondernemers in diverse sectoren in de regio. Dit is van belang zodat de ondersteuning, programma's en handelsmissies continue aangepast kunnen worden aan de behoefte van de ondernemer. Het TINL netwerk vergaart veel inzicht in de hulpvraag op het gebied van internationaal ondernemen door de vele gesprekken met ondernemers uit heel Nederland. Dit maakt dat het TRP een uniek programma is binnen het

publiek-private ecosysteem van handelsbevordering en internationale innovatiesamenwerking.

2021 was het eerste volledige jaar van het TRP en inmiddels hebben we sinds de start in april 2020 ruim 1450 bezoeken afgelegd bij impactvolle bedrijven in hun sector, regio of ecosysteem. Deze proactieve aanpak was zeer succesvol en werd door ondernemers zeer gewaardeerd. Hierdoor benaderen ondernemers met een hulpvraag vaker de TINL partners gedurende het jaar. Uit het klanttevredenheidsonderzoek van eind 2021 blijkt bijna 90% van de bedrijven het gesprek als positief te hebben ervaren. Met name de een-op-een setting zonder dat er een commerciële insteek was werd erg gewaardeerd. Bij 50% procent van de bedrijven hebben deze gesprekken geleid tot andere ideeën en acties als het gaat om de internationaliseringsstrategie. Ruim 80% van de bedrijven houdt graag contact met TINL partners als het gaat

Lifetech health Brainport Eindhoven

Trade Relations Programma

om contacten in binnen- en buitenland, nieuwe programma's en kansen in doelmarkten. Een continuering van het programma is een hele sterke aanvulling op het takenpakket van de regionale ontwikkelingsmaatschappijen en zal bijdragen aan het sneller en beter kunnen ondersteunen van de ondernemers met internationale handelsambities.

In mei publiceerde TINL het 1e jaar [TRP](#) van april 2020 tot april 2021. Dit rapport geeft informatie over de trends, (top) sectoren, exportmarkten, behoeften, kansen en belemmeringen die ondernemers ervaren bij internationalisering weer. Van april 2021 tot en met december 2021 zijn er 552 bedrijven bezocht met 1188 opvolgacties. Hiervan waren 28% bedrijven nog niet bekend met de TINL partners.

Enkele belangrijke trends waren:

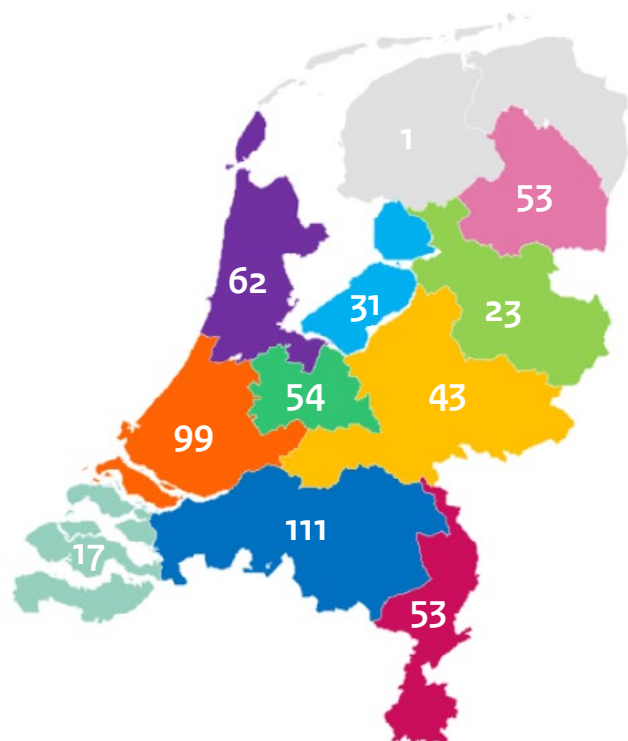
- Microbedrijven richten zich vooral op de Europese markten. Kleine, middelgrote en grote bedrijven richten zich op de EU en overige landen.
- Regelmatig is de interne organisatie van een bedrijf onvoldoende op orde om te kunnen internationaliseren. Denk hierbij aan verschillen in productspecificaties tussen markten/regio's, geopolitieke risico's, ransomware en economische veiligheid.
- Deelname aan handelsmissies en maatwerkevents geven ondernemers een extra stimulans om buitenlandse markten te betreden.
- In 2021 zien we dat onze dienstverlening na gesprekken is toegenomen aangezien dit jaar er gemiddeld 2,3 follow-upacties per gesprek waren in vergelijking met 1,6 follow-upacties in het eerste jaar.

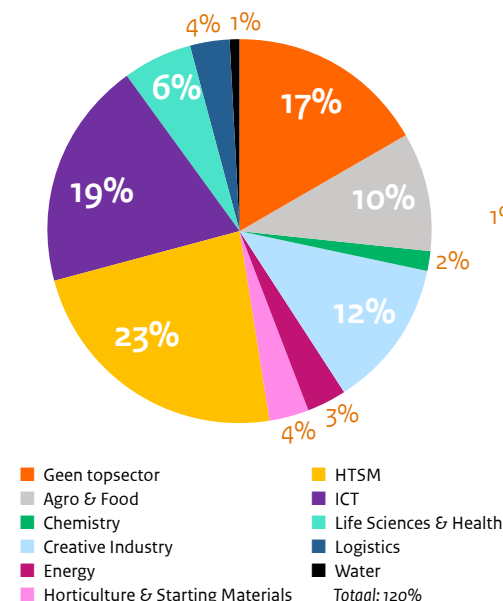
Print Vitroplus Beeldbank NL Branding

Trade Relations Programma

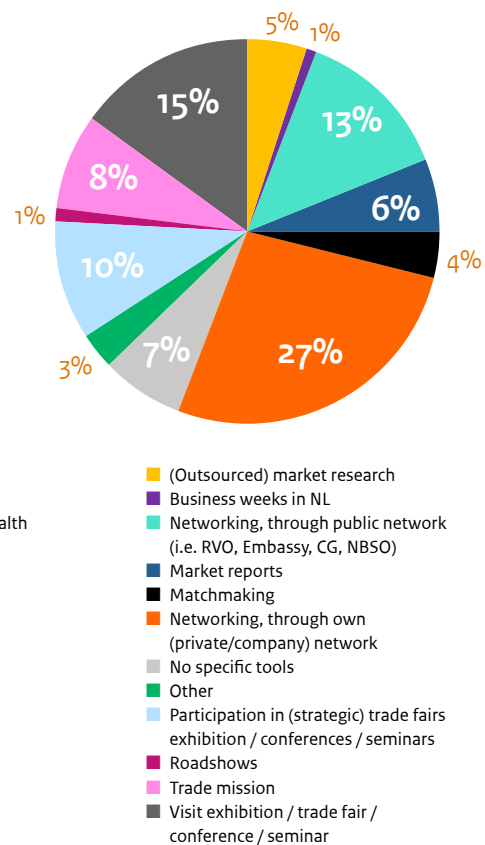
Het TRP loopt van april 2020 tot en met december 2022. In dit verslag geven we een overzicht van de TRP resultaten van april 2021, start van het 2e TRP jaar, tot eind december 2021. In mei 2022 zal het 2e jaarrapport van het TRP verschijnen. Van april 2021 tot en met december 2021 zijn 644 bedrijven bezocht in het kader van het TRP, waarvan 82 gesprekken in het kader van GO4EXPORT zijn gevoerd. Gemiddeld is er per bezoek 2,3 opvolgende activiteiten uitgekomen.

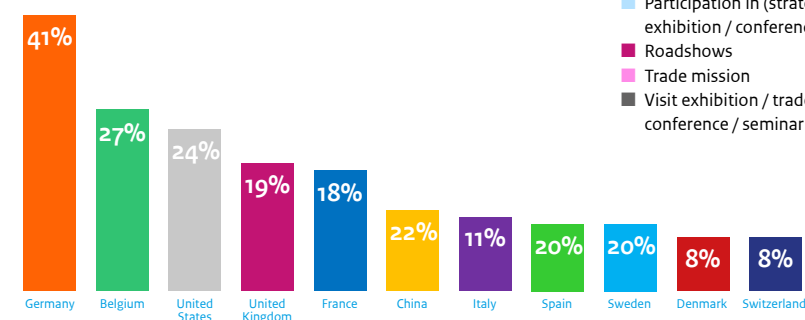
Verdeling bezochte bedrijven naar (top)sector

Instrumenten bij marktbetreding in percentages

Top 10 focuslanden van bedrijven

Publiek-private samenwerking

Trade and Innovate NL werkt samen met NLinBusiness en NLWorks als partners binnen het publiek-private bouwwerk aan het versterken van het verdienvermogen van Nederland door het Nederlandse bedrijfsleven internationaal meer kansen te bieden.

De gezamenlijke inzet binnen het PPS-bouwwerk zit op

- a) het ontwikkelen van een optimale klantreis,
 - b) meerjarig programmeren op kansrijke markt-thema combinaties,
 - c) het publiek-privaat in collectief verband ontwikkelen van business proposities.
- Hiermee is uitvoering gegeven aan de aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie van 2020 met betrekking tot versterking van onderlinge samenhang en samenwerking tussen uitvoeringsorganisaties.

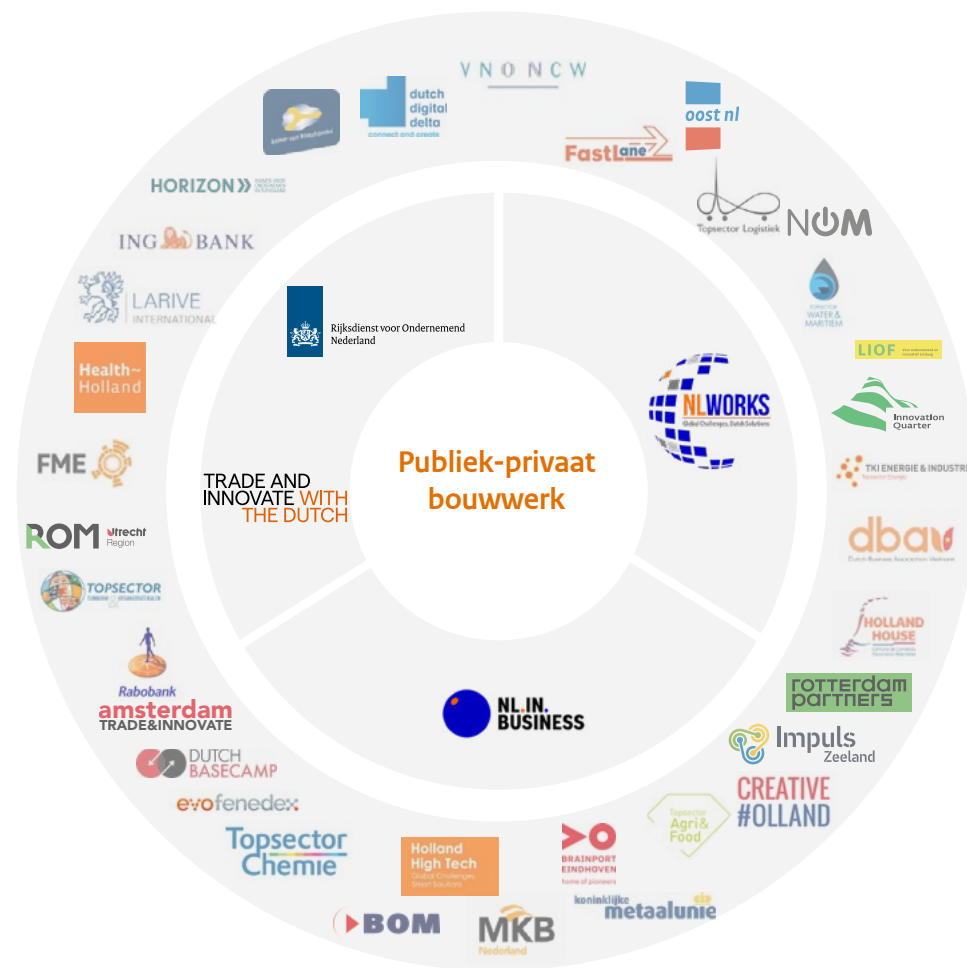
Optimale klantreis

We werken aan het zo veel mogelijk toespitsen van de dienstverlening op de behoefte van ondernemers: dienstverlening op maat. Doel is ondernemer zo effectief en efficiënt mogelijk in contact te brengen met de juiste persoon, kennis, informatie en/of netwerk, zowel digitaal als via warme doorverwijzing. Dit bereiken we door intelligent accountmanagement en platformmanagement (het inzetten van kanalen en platforms van partners).

Meerjarig programmeren op kansrijke markt-thema combinaties

De afgelopen jaren is in nauwe samenwerking met de ministeries van Buitenlandse Zaken en Economische

Zaken ingezet op het publiek-privaat meerjarig programmeren op strategische markten om het concurrentievermogen van Nederland op de wereldmarkt te vergroten en bij te dragen aan de realisatie van de sustainable development goals. Onder leiding van het Internationaal Strategisch Overleg (ISO) zijn er 15 prioritaire markt-thema's benoemd waarop Nederland het verschil kan maken. De implementatie krijgt vorm door samenwerking en inzet van PPS-partners (o.a. Buitenlandnetwerk, BZ, EZK, LNV, RVO, NLiB, TINL, NLWorks, brancheorganisaties en topsectoren). Monitoring en sturing op de toestand-koming en implementatie van de meerjarige programmeringen vindt

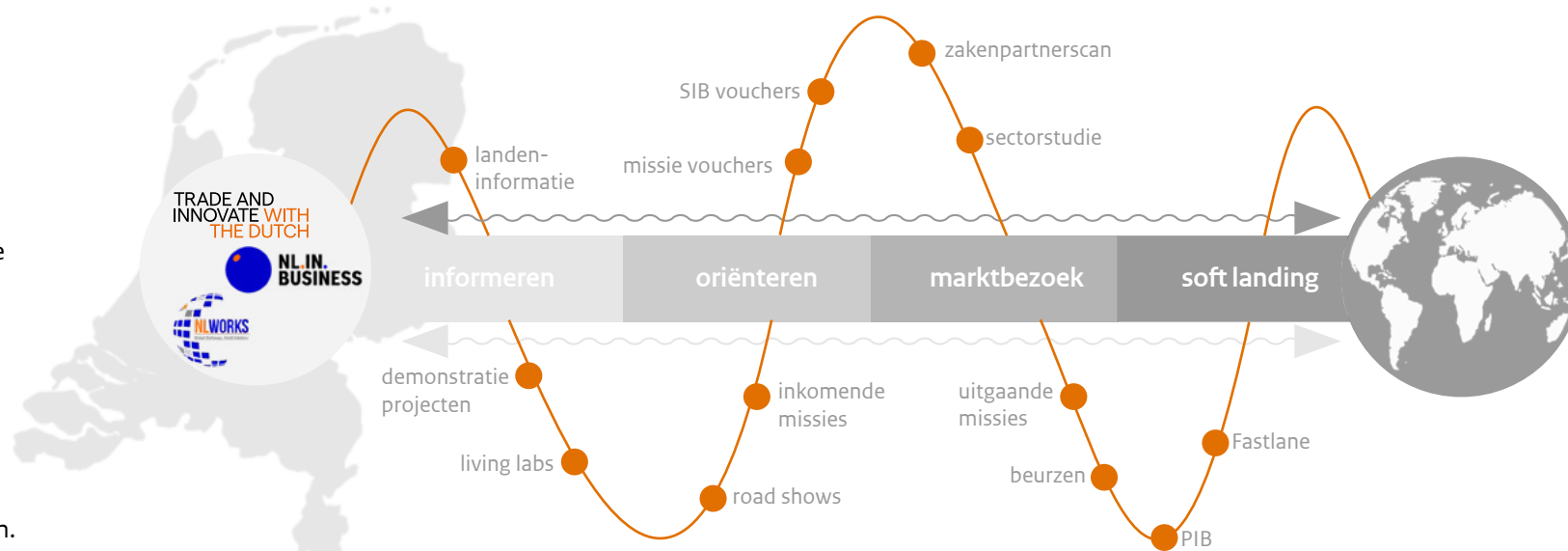
Publiek-private samenwerking

plaats door de werkgroep meerjarig programmeren waar naast de ministeries van Buitenlandse Zaken en Economische Zaken alle partijen uit het PPS-bouwwerk zijn vertegenwoordigd.

Collectieve business propositions ontwikkelen

Samen ontwikkelen we collectieve propositions binnen de ISO-focus-gebieden. Hieronder wordt verstaan: marktpositionering, innovatie-valorisatietrajecten en grote complexe projecten in pp-verband, die met hulp RVO, NLiB branches en/of NLWorks opgewerkt kunnen worden tot concrete business cases met bijbehorende economische verdienmodellen en maatschappelijke impact (SDG's).

Als uitvoeringsorganisatie signaleren en adresseren we knelpunten die we vanuit de praktijk horen en ervaren. Dit gebruiken we voor het ontwikkelen van nieuwe programma's en activiteiten. Dit jaar is er actief bijgedragen aan het versterken van de keten van innovatie naar handel en de problematiek van consortia financieringen.

Contact

TRADE AND INNOVATE WITH THE DUTCH

Amsterdam Trade & Innovate

+31 6 3806 8194
trade@amsterdam.nl
www.iamsterdam.com/trade

LIOF

+31 43 3280 280
info@liof.nl
www.liof.nl

Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM)

+31 88 8311 120
trade@bom.nl
www.bom.nl/internationaliseren

Investerings -en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM)

+31 50 5214 444
info@nom.nl
www.nom.nl

Brainport Eindhoven

+31 40 751 2424
invest@brainportdevelopment.nl
www.brainporteindhoven.com

Oost NL

+31 6 2013 2531
remco.lucassen@oostnl.nl
www.oostnl.nl

Horizon Flevoland

+31 320 343 100
info@horizonflevoland.nl
www.horizonflevoland.nl

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

+31 6 1813 5871
ada.cheang@rvo.nl
www.rvo.nl

Impuls Zeeland

+31 118 724 900
info@impulszeeland.nl
www.impulszeeland.nl

ROM Utrecht Region

+31 85 0221 344
info@romutrechtregion.nl
www.romutrechtregion.nl

InnovationQuarter

+31 88 474 7255
info@innovationquarter.nl
www.innovationquarter.nl

Rotterdam Partners

+31 10 790 0140
contact@rotterdampartners.nl
www.rotterdampartners.nl

Trade and Innovate NL

+31 6 1137 6722
emar.gemmeke@rvo.nl
www.tradeandinnovate.nl

COLOFON

Dit is een uitgave van: Trade and Innovate NL

Versie

Februari 2022

Vragen | Opmerkingen | Suggesties

Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties over dit TINL Jaarverslag 2021?

Neem contact op met kim.romeijn@rvo.nl.

Disclaimer

Hoewel deze uitgave met de grootst mogelijke zorg is samengesteld kan Trade and Innovate NL geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.